

Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklar için Erken Çocukluk Bakımı ve Eğitimi: Ürdün, Lübnan ve Türkiye'den örnekler

10 Aralık 2020

Tartışmaların Özeti

Akdeniz Entegrasyonu Merkezi (CMI) ve Dünya Bankası tarafından ortaklaşa düzenlenen bu [web semineri](#), Maşrek bölgesi ve Türkiye'de çok sayıda mülteciye ev sahipliği yapan bölgelerde Erken Çocukluk Bakımı ve Eğitimi (EÇBE) için temel ihtiyaçların ve çözümlerin tartışıldığı bir dizi web seminerinin ilkiydi. Web seminerinde; bu konu üzerinde çalışan kalkınma ortakları, sivil toplum, özel sektör aktörleri ve yerel yönetimler arasında bir görüşme başlatılması amaçlanmıştır ve CMI ve Dünya Bankası'nın zorunlu yerinden edilme ortamlarında EÇBE üzerine ortak çalışması başlatılmıştır.

ÖNE ÇIKAN HUSUSLAR

- **EÇBE, özellikle zorla yerinden edilme bağlamlarında, önemli ancak yeterince tartışılmamış bir konudur.** Okul öncesi eğitim, yani sekiz yaşın altındaki çocuklar için eğitim, çocukların ev sahibi ülkenin dilini konuşamadığı veya bölgeye özel gelenek ve göreneklere aşına olmadığı yerinden edilme bağlamlarında çocukların okula hazır olmalarını sağlamak açısından çok önemlidir. Ortadoğu ve Kuzey Afrika (MENA) bölgesinde, her on çocuktan dördü okula kaydolmuyor. Ayrıca, okul öncesi eğitim her ülkede zorunlu değildir ve kamu kurumlarının okul öncesi eğitim ve okula hazırlık için yürüttüğü çabalar genellikle mülteci çocukları hedeflememektedir. Sonuç olarak, çoğu EÇBE etkinliği toplum temelli kuruluşlar veya özel sektör tarafından yürütülmektedir ve dezavantajlı ailelerin çocukları bu etkinliklerin dışında tutulmaktadır. Bununla birlikte, EÇBE'nin çocuk gelişimi açısından faydalarına rağmen, çocukların beyin gelişimini, duygusal ve ilişkisel becerilerini iyileştiren kaliteli okul öncesi eğitim sağlamanın yolları üzerine araştırmalar hala çok azdır ve bir yandan kendileri büyük zorluklarla karşı karşıya kalırken, diğer yandan eğitimin tüm yükünü taşıyan ebeveynler tarafından çok az bilinmektedir.
- **Mülteci çocuklar için EÇBE müfredatın ve öğretmenlerin eğitiminin çocukların özel ihtiyaçlarına uyarlanmasını gerektirir.** Zira, mülteci çocuklar zor maddi ve psikolojik şartlar altında yaşamaktadır ve okulu erken bırakmaya yüksek oranda eğilimlidir. EÇBE'ye uyarlanmış programlar, klasik okul öncesi öğrenmeden ziyade temel sosyal ve pratik becerileri öğrenmeye odaklanmalı ve (çocuk ve öğretmen arasında kaliteli etkileşimin kilit öneme sahip olduğu göz önünde bulundurularak) çocuklara ve ebeveynlere sosyal ve duygusal destek sağlamalıdır.
- **Özellikle yerinden edilme bağlamlarında, ebeveynleri desteklemeye odaklanmak önemlidir.** Çocuklar gibi, ebeveynler de yerinden edilmişlik halinde travmatik olaylardan geçmiştir ve bu nedenle psikolojik ve sosyal olarak desteklenecektir. Genellikle STK'lar tarafından yönetilen bu tür programlar, ebeveynlere ulaşabilir ve sosyal medya vasıtasıyla da EÇBE'nin önemi hakkında onların farkındalığının artmasına katkıda bulunabilir.
- **Mülteci çocuklar arasında okul öncesi eğitime kaydolma oranı halihazırda düşük haldeyken, COVID-19 krizi güçlükleri daha da artırmaktadır.** Okul öncesi faaliyetleri çevrimiçi ortama taşındıkça, ebeveynler çocukların öğrenmesinin ana kaynağı haline gelmektedir ve EÇBE kuruluşları çevrimiçi

hizmetlerini devam ettirmeye gayret etmektedir. Ailelere ve ebeveynlere destek şeklinde topluluk temelli kuruluşlar gibi yerel makamlar ve yerel aktörler öğrenme çözümleri sunabilmektedir.

- **Kamu yetkili makamları mülteciler ve savunmasız çocuklar için EÇBE'yi canlandırmak açısından büyük rol üstlenmektedir**, zira EÇBE'nin içeriğini iyileştirmek (kaliteli ve ihtiyaca özel uyarlanmış müfredat vasıtasıyla), öğretmenlerin eğitimini ve vasıflarını geliştirmek, EÇBE faaliyetlerini izleyip değerlendirmek, özel sektör tarafından yürütülen EÇBE girişimleri için daha iyi teşvikler ve düzenleyici koşullar oluşturmak için kamu yetkili makamları kilit öneme sahiptir.
- **Özel sektör, kaliteli bir EÇBE imkanının sağlanması ve bakım ekonomisinin iyileştirilmesi açısından önemli bir aktördür**. Kamu yetkili makamları kaliteli EÇBE hizmetleri sunması için özel sektöre teşvikler sağlayabilir. Benzer şekilde, bakım ekonomisi genellikle kadınlar tarafından yönetildiğinden, anaokulları gibi bakım hizmeti kapsamına giren işlerde ilerlemeleri için kadınlara girişimcilik fırsatları sunulabilir.
- **Farklı aktörler ile ortaklaşa çözümler üretilebilir**. Yerel örnekler uluslararası, ulusal ve yerel ortaklıkların önemini göstermektedir: belediyeler, STK'lar, topluluk temelli kuruluşlar, özel sektör, hükümet kuruluşları ihtiyaç sahibi ailelere internet erişimi sağlamak gibi çocuk bakımı hizmetlerinin ulaştığı kitleyi ve kapsadığı yelpazeyi artırmak için işbirliği yapabilir, kamu sektörü ve özel firmalarda çalışan ebeveynlere özel çocuk bakım imkanları sunabilir ve çocuklarını anaokullarında bırakan annelerin mesleki eğitim kurslarına katılmalarına olanak tanıyabilir.
- **Öğrenme etkinlikleri için sonraki adımlar**: CMI, daha geniş yelpazede paydaşları içeren takip niteliğindeki konu odaklı tartışmalar vasıtasıyla zorla yerinden edilme bağlamında EÇBE üzerine bir topluluk pratiği geliştirmeye çalışacaktır. Konu odaklı tartışmalar şu alt konular etrafında yürütülebilir: EÇBE'nin içeriği ve niteliği (müfredat, öğretmenlerin eğitilmesi, değerlendirme); yerel toplulukların ve ebeveynlerin EÇBE'deki rolü; EÇBE finansmanının verilmesi ve buna ilişkin yönetmelikler; mülteciler ve savunmasız çocukların özel ihtiyaçları ve hedeflenen EÇBE programları.

TARTIŞMALARIN DETAYLI ÖZETİ

Konuşmacıların sunumları [bu sayfada](#) mevcuttur.

Akdeniz Entegrasyon Merkezi (CMI) Müdürü **Bayan Blanca Moreno-Dodson**, toplantıyı, mültecilere ev sahipliği yapan yerel yönetimlerin ve daha geniş uluslararası toplumun karşılaştığı eşi görülmemiş zorlukların sayısını vurgulayarak açtı. Toplum merkezlerini ve okulları kapanmaya zorlayan ve eğitimsel görevi halihazırda zor şartlar altında yaşayan ailelere bırakan COVID-19 krizinin etkisiyle zorla yerinden edilmiş toplulukların yaşadığı ortamlarda EÇBE faaliyetleri risk altındadır. Bu zorluklar ışığında Bayan Moreno-Dodson, yerel yetkili makamların zorla yerinden edilmeden kaynaklanan ve COVID-19 krizi ile daha da şiddetlenen pek çok güçlüğü nasıl ele alabileceği ile ilgili çözüm önerileri hakkında CMI'nin bir görüşme başlatmak istekli olduğunu ifade etmiştir ve ayrıca, hedeflenen ülkelerde uygulanmakta olan devam eden projeleri tamamlama ihtiyacına dikkat çekmiştir. Bayan Moreno-Dodson, özellikle çok önemli bir aktör olan özel sektörün teşvikler sağlanarak çözümün bir parçası olmasına olanak tanınması yoluyla, ortaklaşa çözümler üretmenin önemini dile getirmiştir. Örnek olarak, belediyeler, çocuk bakımı profesyonelleri için eğitimi geliştirmek veya aileler için odak noktası olarak hareket etmek için özel sektör ve yerel aktörlerle ortaklık kurabilir. Bayan Moreno-Dodson, mülteci ve savunmasız çocukların sosyo-ekonomik entegrasyonunu desteklemek ve bölgedeki toparlanma çabalarında EÇBE'ye öncelik vermek için yerel EÇBE imkanlarını resmi ve gayri resmi olarak iyileştirmenin yollarını araştırmak istediğini ifade etti.

Son olarak, bu web seminerinin bu çabanın bir parçası olduğunu ve soruna yaklaşmak ve çözüm bulmak üzere ayrıntıları ele almak için bir tartışma başlatacağını belirtti.

Dünya Bankası İnsani Gelişme Programı Lideri **Bay Kamel Braham**, EÇBE'nin önemini vurgulayarak açılışa devam etti. Braham, çocukların bir sonraki eğitim basamağı için sağlıklı, istekli ve hazır olmalarını sağlaması bakımından okul öncesi eğitimin önemine dikkat çekerek Dünya Bankası'nın 10 yılı aşkın süredir çocukları okula hazırlamaya nasıl adandığını ifade etti. Dünya Bankası eğitim stratejisi, okula başlamadan önce çocuklara erken yatırım yapmayı amaçlamaktadır. Bay Braham, MENA bölgesinde ve daha özel olarak Maşrek alt bölgesinde, devam eden çabalara ve bunun önemi konusunda ortak bir anlayışa rağmen, okul öncesi kayıt oranının düşük olduğunu belirtti. Yapı ve kapasitenin varlığına rağmen her on mülteci çocuktan dördünün okula gitmediği mülteci ailelerindeki çocuklarda bu durum daha da fazla gözlenmektedir. Braham ayrıca, okul öncesi yatırımlarda yeterli kaynak bulunmadığına ve Ürdün ve Lübnan'da özel sektörün kamu çabalarını tamamlamadaki önemli rolüne dikkat çekti. Son olarak, bu bağlamda Dünya Bankası'nın sivil toplum ve özel sektör katılımına odaklanarak yenilikçi çözümler bulmaya çalıştığını, ancak COVID-19 kriziyle birlikte yeni komplikasyonların ortaya çıktığını vurgulayarak sözlerini tamamladı.

1. Oturum: Ülke stratejileri ve politikalarına genel bakış

Bu oturum, karşılaşılan zorluklar ve devam eden projeler ve mültecileri barındırma ve savunmasız yerel çocukları destekleme ile ilgili araştırmalar da dahil olmak üzere Ürdün, Lübnan ve Türkiye'deki Erken Çocukluk Bakım ve Eğitiminin durumunu özetledi.

Lübnan'da erken çocukluk bakımı ve eğitimi konusunda bağımsız bir uzman olan **Dr. Garene Kaloustian**, ilk oturumu EÇBE'nin önemli ancak hafife alınan bir konu olduğunu vurgulayarak başlattı. Dr. Kaloustian, erken çocukluk eğitiminin (EÇE) öğrenme ortamlarının kalitesini değerlendirmek ve Lübnan'daki halka açık Anaokullarında kalite standartlarının sürekli olarak izlenmesi ve değerlendirilmesi için geliştirme kapasitesi sağlamak üzere araçları kurumsallaştırmayı amaçlayan bir çalışmanın sonuçlarını paylaştı. Çalışma, 3-5 yaş arası çocukların devlet anaokullarına kayıtlarını artırmayı, dezavantajlı bölgelerdeki çocuklara anaokulu hizmetleri için daha fazla fırsat sağlamayı ve Lübnan'da bu yaş aralığındaki çocukların okula hazır olma durumlarını iyileştirmeyi amaçlayan bir Dünya Bankası projesinin parçasıydı. Çalışma, çocukların öğrenme ortamının genel kalitesini değerlendirmeye olanak tanıyan Erken Çocukluk Çevresel Değerlendirme Ölçeğini (ECERS-R) kullandı ve çocukların gözlemlenmesi yoluyla nitel veri toplamak için rastgele seçilen 68 anaokulunu ziyaret etti. Dr. Kaloustian, EÇBE alanında, özellikle de etkileşimlerin kalitesi ve ilişkisel yönler ile ilgili ölçümler konusunda bu tür akademik araştırmaların çok az olduğunu belirtti. Araştırmanın temel sonuçları, çocukların duygusal iyilik halinden ziyade müfredata ilgi gösterildiğini, öğretmenlerin çocukların yaşadığı sosyal ve duygusal durumlarla baş etmek için yeterince donanımlı olmadığını ve okulların sabit eşyalarını ve hijyen tedbirlerini iyileştirmeyi başarmalarına rağmen, etkileşimli ve ilişkisel yönün çok az iyileştiğini göstermiştir. Son olarak Dr. Kaloustian, EÇE'yi daha görünür hale getirmeyi, ölçüm araçlarını daha da geliştirmeyi, çocukların sosyal ve duygusal gelişimine ve öğrenimine odaklanmayı, EÇE iş gücü yetkinliklerini ve kapasite geliştirmeyi desteklemeyi ve sektörler arası koordinasyonu ve işbirliğini desteklemeyi tavsiye ederek sözlerini tamamladı. [Bayan Kaloustian'ın power point sunumu burada mevcuttur.](#)

Dünya Bankası Eğitim Ekonomisti **Bay Mohammed Audah**, Ürdün Eğitim Reformu Destek Programının bir parçası olarak kaliteli anaokulu hizmetlerine erişimi genişletmek için özel sektör sermayesinden yararlanmayı amaçlayan bir Dünya Bankası projesini sunarak, sunumunu Ürdün bağlamına odakladı. Bay Audah, daha düşük sosyo-ekonomik statüye sahip gruplar diğer gruplarla aynı erişime sahip olmadığından, özellikle kırsal ve yoksul bölgelerde düşük düzeyde okul öncesi kayıt olduğu için EÇBE hizmetlerine erişim konusunu özetledi. Bu bağlamda, EÇBE hizmetleri neredeyse tamamen toplum temelli kuruluşlar ve özel sektör tarafından sağlanmaktadır. Sayın Audeh, Development Impact Bond (DIB) 'nin son 10 yılda uluslararası olarak geliştirilen potansiyel bir çözüm olduğunu açıkladı. DIB, yatırımcıların hizmet sağlayıcılar aracılığıyla anaokulu sektörünün genişlemesinin finansmanı için ön sermaye sağlamalarına ve sonuca dayalı geri ödeme almalarına olanak tanıyan bir mekanizmadır: çıktı temelli fon sağlayıcısı (Ürdün'ün durumunda, merkezi hükümet) sadece kabul edilen çıktıların başarılı bir şekilde tamamlanmasından sonra ödeme yapmaktadır. Sistem aynı zamanda hizmet performans yönetimi ve gözetimini de içermektedir. Sistem, hükümetlerin peşin ödeme yapmasını gerektirmez. Sayın Audah, projenin DIB'yi Ürdün'ün durumuna uygun bir araç olarak değerlendiren ve anaokulu hizmetlerinde özel sektöre giriş için büyük bir fırsat olan pazar ve sektör ile ilgili bir inceleme yürüttüğünü açıkladı. Bundan sonraki adımlar, Ürdün hükümeti ile paylaşılacak ve 2021'in sonunda Doğu Amman'da pilot olarak uygulanacak bir finansal model geliştirmeye devam etmek olacaktır. [Bay Audah'ın power point sunumu burada mevcuttur.](#)

Türkiye Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonu Programı (PICTES) Direktörü **Erkan Açıkgöz**, AB Türkiye'deki Mülteciler için Mali Yardım Programı (FRITs) kapsamında finanse edilen, Suriyeli ve Türk çocuklar için okula hazırlık düzeyini artırmayı ve sosyal uyumu teşvik etmeyi amaçlayan projeyi sundu. Program, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü ile işbirliği içinde geliştirilmekte ve öğretmenler tarafından uygulanmaktadır. Türk okuluna yeterli sayıda Suriyeli çocuk kaydolmadığından, Sayın Açıkgöz, PICTES'in okul öncesi eğitimden veya herhangi bir eğitimden henüz yararlanmayan ve ilk okula başlaması beklenmeyen 5-6 yaş arası Türk ve yabancı çocuklara nasıl ulaşmayı hedeflediğini anlattı. Program, 2019 yılının Eylül ayında 58.376 çocuğa ulaşan (yaklaşık yarısı Türk olmayan) bir yaz programıyla 2019 yılında başladı. Faaliyetler şunları içermiştir: müfredatın geliştirilmesi, öğretmenler ve idari personel için eğitimcilerin eğitimi, okullara malzeme ve ekipman sağlanması, katılımcı öğrencilere sağlanan ücretsiz ulaşım ve beslenme hizmetleri. Dil engelini aşmak için PICTES, akademi ile ortaklıklar geliştirdi ve Suriyeli çocuklara, akranlarıyla birlikte Türkçe'yi kolayca öğrenmeleri için sınıfı Türk çocuklarla paylaşma şansı verdi. Programın değerlendirilmesi, programın çocukların dil becerilerinin yanı sıra sosyal, öz bakım becerilerinin ve bilişsel gelişimin artmasına katkıda bulunduğunu göstermiştir. Son olarak Sayın Açıkgöz, programın başarısının ve erişiminin, durum izin verdiğinde benzer hizmetlerin verilmesinin önünü açacağını, yabancı çocukların eğitimi ve kapsayıcı eğitim konusunda okul öncesi öğretmenlerinin mesleki gelişimlerini destekleyecek eğitimler düzenleyeceğini belirtti. Program ayrıca daha fazla çocuğa ulaşmak için mobil bir Kreş ve Gündüz Bakımevi (Kindergarten) Uygulaması geliştirmeyi planlıyor. [Bay Audah'ın power point sunumu burada mevcuttur.](#)

2. Oturum: Yerel deneyimler: EÇBE imkanlarına mültecilerin dahil edilmesi

Bu oturum, özel sektör, yerel kuruluşlar ve STK'lar ve belediyelerden örnekler de dahil olmak üzere savunmasız yerel halk ve mülteciler için kaliteli bir EÇBE sağlamaya yönelik pratik yerel örneklerle odaklandı.

Ürdün'deki Zaha Kültür Merkezi Direktörü **Bayan Rania Sobeih**, üç ila on altı yaş arası çocuklara yönelik aktivitelerle 1 milyon yararlanıcıya ücretsiz hizmet veren Merkezin sunumuyla oturuma başladı. Zaha Merkezi'nin programları, daha az şanslı bölgelerdeki çocuklara ulaşmayı ve yenilikçi programlar ve sporla ilgili programlar, dil öğrenme ve eğlence amaçlı el sanatları gibi okul sonrası etkinlikler yoluyla kapasitelerini güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca bakım sağlayıcılara eğitimler sunmaktadır. Bayan Sobeih, uluslararası toplumdan ve farklı ortaklık türlerinden gelen desteğin önemini vurguladı: Zaha Merkezi, belediyeler, Ürdün Planlama ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı ve ücretsiz hizmet sunmaya katkıda bulunan 300 ortağın yardımıyla büyüyor. Bayan Sobeih ayrıca, Merkezin hizmetlerinin ailelere, özellikle Ürdünlü ve Suriyeli kadınlara ve gençlere de uzandığını, mesleki eğitim ve işgücü piyasasının ihtiyaçlarını karşılayan e-pazarlama kursları yoluyla kapasitelerini artırmayı ve girişimcilik fırsatları yaratmayı amaçladığını belirtti. Ayrıca rehabilitasyon merkezleri ve psikolojik ve toplumsal destek merkezi aracılığıyla özel ihtiyaçları olan çocukları ve aileleri hedef grup olarak görmektedirler. Son olarak Bayan Sobeih, COVID-19 salgını başladığından beri Zaha Merkezi'nin çevrimiçi aktiviteler gerçekleştirdiğini ve kısa süre sonra yeniden yerel merkezler açmayı hedeflediğini bildirdi. Yüz yüze derslerin ve oturumların çevrimiçi etkileşimlere tercih edildiğini, ancak Merkezin gençlere psikososyal destek de dahil olmak üzere mümkün olduğunca çok sayıda çevrimiçi çözüm sağlamaya çalıştığını bildirdi. COVID-19 sırasında Zaha Merkezi, çocuklara ve ailelerine internet erişimi sağlayan bazı ortaklarla işbirliği içinde projelerin devamlılığı için uzaktan hizmetler sunarak 16 anaokulunu ve 22 merkezi hedef aldı. [Bayan Sobeih'in power point sunumuna buradan ulaşabilirsiniz.](#)

Harvard Üniversitesi'nde erken çocukluk uzmanı olan **Dr. Alexandra Chen**, oturuma Lübnan'dan örneklerle devam etti. Lübnan'da okul öncesi ortalama kayıt oranının %27 olduğunu ve bunun Sahra altı Afrika dışında diğer bölgelerin altında olduğunu bildirdi. Politika yapımcıların fark yaratabileceği ve özel sektörün de 5 yaşın altındaki mülteci çocuklar için EÇBE'yi destekleyebileceği alanları belirlemek için bu web seminerinde olduğu gibi EÇBE hakkında tartışmalar yapmanın önemini yineledi. Dr. Chen, Lübnan'daki Suriyeli mülteci çocukların nasıl risk altında olduğunu, kötü yaşam koşulları içinde olduğunu, oyun oynama imkanlarının kısıtlılığını, bazen yerinden edilmenin stresinin üstüne bir de sokakta çalışmanın yükünün eklendiğini ve dahası, iyi bir gelecek "hayal etmek" için hiçbir zihinsel boşluklarının olmadığına dikkat çekmiştir. Ek olarak, Lübnan devlet okulu sistemi Suriyeli çocuklar için okul öncesi eğitimi zorunlu olarak içermemekte, sadece öğretmenlerin donanımlı olmadığı ve sınıfların aşırı kalabalık olduğu halde bazı temel okula hazırlık becerilerini içermektedir. Bu zorlukların ışığında, okul öncesi eğitim daha da önemlidir: bu bir insan hakkıdır, hayatta daha fazla seçeneğe sahip olmanın yolunu sağlar. Dr. Chen, Suriye'li çocukların özel durumlarını ve aileleri desteklenmediği takdirde, pek çoğunun okulu bırakacağını dikkate alarak adapte olabilirlik ve adapte olmuş öğrenmeye odaklı şekilde farklı aktörler tarafından sunulan müfredat programlaması ile ilgili iyi uygulamaları ve yenilikçi çözümleri ortaya koymuştur: i) kısa bir zaman diliminde öğrenme sevgisi geliştirmek; ii) temel sosyal beceriler için temel dil bilgisini öğretmek (adları, anne babalarının adları, Lübnan lirasını nasıl kullanacakları); iii) mantık ve kritik düşünmeye odaklanmak; iv) çocuklara kaotik koşullarda öğrenmeyi öğretmek ve ortamlarının olumsuz etkisini hafifletmek; v) bedenlerine sahip çıkmayı ve hayır demeyi öğretmek çocuk tacirliği ve çocuk kaçırma riskini azaltmak. Benzer şekilde, engelli çocuklara özel ilgi gösterilecektir, zira engelli çocuklara belirli STK'lar ve geçici ve

CENTER for MEDITERRANEAN
INTEGRATION | CENTRE pour
INTEGRATION en MÉDITERRANÉE
مركز التكامل المتوسطي

WORLD BANK GROUP

özel donatılı alanlar ile destek olunabilir. Son olarak, Dr. Chen, yerinden edilmiş ebeveynleri, yerinden olma travmalarını hafifletmek için psiko-sosyal destek sunarak desteklemenin önemini vurguladı: öğretmen-ebeveyn ilişkisi kritiktir. Dr.Chen, çözüm bekleyen birkaç mevcut zorluğa değinerek sunumunu bitirdi: özellikle erken teşvik ve mülteciler için uyarlanmış müfredattan ziyade okul öncesi öğrenmeye çok güçlü odaklanma, Suriyeli çocukları okul öncesi hizmetlere Lübnanlı çocuklarla aynı şekilde dahil etmek için siyasi iradenin olmaması, öğretmen niteliklerinin eksikliği ve mevcut verilerin sınırlı olması bu zorluklar arasında öne çıkmaktadır.

Dünya Bankası Kıdemli Özel Sektör Uzmanı **Sayın Meriem Ait Slimane**, ekonomik bir sektör olarak çocuk bakımına dikkat çekerek, özel sektöre ve finans sektörüne yönelik bir sunumla devam etti. Bayan Slimane, yaşlı bakımını ve çocuk bakımını içeren, genellikle kadınları istihdam eden, ama aynı zamanda kadınlara çalışmaları için zaman bırakan ve bir imkan var olduğunda işgücü piyasalarına erişmelerine olanak tanıyan bakım ekonomisinin kadınlar baskın bir parçası olduğundan, çocuk bakımının kadınların güçlenmesi, ekonomik etki ve kalkınma için çok önemli olduğunu vurgulamıştır. Bayan Slimane, özellikle Ürdün'de olduğu gibi, kadın mültecilerin nasıl dahil edileceğini, örneğin travmadan, network eksikliğinden ve fırsatlara daha az erişebilmelerinden dolayı Suriyeli kadınların işgücü piyasasına katılımının Ürdün'lü kadınlarınkinden çok daha düşük olduğunu açıklamaya devam etti. Bu bağlamda, ideal olarak, çocuk bakımı sektörünü geliştirirken, mali kısıtlamalar nedeniyle bu her zaman mümkün olmasa da, EÇBE imkanının mülteci ailelere de alenen sunulması gerektiğini belirtti. Bayan Slimane, zorlukların ışığında, özel sektör çözümlerinin yardımcı olabileceğinin altını çizdi: kadınlar, diğer kadınları işe almak da dahil olmak üzere, evlerinde bakım sağlayıcı olarak girişimci olmaya teşvik edilebilir. Bunun gerçekleşmesi için düzenleyici ortamın iyileştirilmesi gerekmektedir: Örnek olarak, Ürdün'de işletmeler için lisanslama süreci bir yıldan fazla sürmektedir ve çoğu işletmeci uzun bekleme süresi karşısında pes etmektedir. Bayan Slimane, çocuk bakımı ekonomisinin girişimcilik yoluyla iş yaratabileceği gibi ebeveynlere, özellikle kadınlara çalışmak üzere zaman yaratarak ekonomi için bir kazan-kazan durumu oluşturabileceği sonucuna vardı.

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Aile ve Çocuk Direktörü **Sayın Kübra Çinkılıç**, ikinci oturumu yerel EÇBE kalitesinin desteklenmesi konusunda belediye bakış açısıyla kapattı. **Sayın Çinkılıç**, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'nde farklı etnik kökenlerden çocukların ve annelerin kişisel gelişim için dahil edildiği bir dizi projeyi anlattı. Projeler ayrıca dil engelini aşmalarına yardımcı olmak için Suriyeli çocukları da içermektedir ve belediye çalışanlarının çocuklarının erişimi için sadece küçük bir ücret gerekmektedir. Sayın Çinkılıç, belediyenin dezavantajlı bölgelerde yaşayan çalışan annelere ve ailelere destek olmak amacıyla sanayi bölgeleri dahil olmak üzere farklı mahallelerde yeni kreş ve gündüz bakımevleri açmayı planladığını bildirdi. Sayın Çinkılıç ayrıca, COVID-19 salgınının kapatılmak zorunda kalan ancak şimdi %50 kapasite ile açılan EÇBE projelerini nasıl etkilediğini de açıkladı. Çinkılıç, gelecekte annelerin kişisel gelişim ve ebeveyn davranışına odaklanabilecekleri, çocukların özel bir çocuk alanında oynayabilecekleri bir anne ve çocuk kampüsü ve UNICEF ile işbirliği halinde dezavantajlı ailelerin çocukları için ücretsiz bir okul programı ve çocukların belediye hizmetlerine katılmasını sağlamak için Çocuk Karnesi gibi yeni projelere dair genel bir bakış sundu. Son olarak Bayan Çinkılıç, belediye yönetimine çocukların ve ergenlerin aktif katılımını sağlamak için bir Çocuk ve Ergen Danışma Kurulu kurulması gibi Belediyenin sürekli olarak nasıl yeni fikirler geliştirdiğini anlattı. [Bayan Çinkılıç'ın power point sunumu burada mevcuttur.](#)

**CENTER for MEDITERRANEAN
INTEGRATION | CENTRE pour
l'INTÉGRATION en MÉDITERRANÉE**
مركز التكامل المتوسطي

WORLD BANK GROUP